

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

Šmihelska c. 14, 8000 Novo mesto
tel: 07/373 05 70, fax: 07/373 05 90
e-mail: karmen.rodic@kgzs-zavodnm.si

Datum: 14.05.2020

JEČMENOVA GOLA SNET (*Ustilago nuda*)

Služba za varstvo rastlin na KGZS Zavodu Novo mesto pri svojem delu izvaja tudi opazovalno napovedovalno dejavnost v žitih, na način da spremlja fenološki razvoj rastlin in razvoj škodljivih organizmov. Ozimni ječmen je trenutno v fenološkem razvoju cvetenja (BBCH 61 – 69). V tem času pa po mnogih letih opažamo povečan pojav ječmenove gole sneti (*Ustilago nuda*).

Pomen sneti je v trenutnem načinu pridelave zanemarljiv, predvsem na račun uporabe certificiranega razkuženega semena in setve odpornejših sort. Večji pojav bolezi beležimo tam kjer so uporabljali doma pridelano seme in nerazkuženo seme v ekološki pridelavi.

Značilni simptomi okužbe z golo snetjo na ječmenu se pojavijo šele v času klasenja. Sama gliva je bila namreč navzoča v semenu že ob setvi. Gliva raste skupaj z rastlino, dokler njen micelij ne preraste semenske zasnove. Namesto zelenih klasov se razvijejo snetljivi klasi, notranjost pa je spremenjena v suho črno-prašnato gmoto spor. Okuženo seme ima običajen izgled in je tudi normalno kaljivo. Rast glive se aktivira z začetkom kalitve semena. V času cvetenja ovojnica počí, spore pa nato veter raznese na sosednje klase, ki imajo odprte brazde. Pri tem pa se izvrši okužba.

Okužbe z ječmenovo golo snetjo v prvi vrsti preprečimo s setvijo certificiranega, razkuženega semena. Pred uvedbo uporabe kemičnih sredstev za razkuževanje semena smo lahko seme tretirali z vročo in mrzlo vodo po naslednjem postopku: seme se je predhodno namočilo v toplo vodo (20°C), po petih urah se ga je precedilo, nato se ga je za 1 minuto potopilo v vodo z vsaj 49°C ter nato za 11 minut v vodo z temperaturo 52°C. Po toplotni obdelavi je sledilo hlajenje semena z mrzlo vodo in sušenje. Omenjeni način zaradi omejitev pri uporabi fitofarmaceutskih sredstva je v ekološki pridelavi edini način razkuževanja. Uporaba fungicidov tekom rednega varstva rastlin se ni pokazala za učinkovito. Tretiranje semena pa lahko izvajajo le za to dejavnost registrirana podjetja.

Izguba pridelka je enaka % snetljivih klasov. Na kakovost ječmena za hrano ali krmo gola snet ne vpliva. Od letošnjih posevkov z okužbo je tako uporabno zrnje kot slama, ni pa primerno za seme v naslednjem letu.

mag. Karmen Rodič, univ.dipl.ing.agr.
Specialistka za varstvo rastlin
Služba za varstvo rastlin na KGZS – Zavod NM